

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraça nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei Ioana MIHĂILĂ, Ministru
MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

RECOMANDARE

Nr. 27 din data de 14. IUN. 2021

cu privire la sesizarea din oficiu nr. 22605/2020 privind infecțiile asociate asistenței
medicale (IAAM) raportate de către unitățile sanitare din țară

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la posibila încălcare a dreptului fundamental la viață și la integritate fizică și psihică și a dreptului la ocrotirea sănătății, prevăzute în art. 22 și art. 34 din *Constituția României*, cu privire la calitatea serviciilor de sănătate în materia controlului fenomenului infecțiilor nosocomiale la nivelul spitalelor din România.

În ultima perioadă, mass-media a semnalat o serie de cazuri în care s-au înregistrat decese din cauza infecțiilor contractate în unități sanitare. În acest sens, amintim: situația pacienților intubați la nivelul secțiilor de ATI ale căror șanse de supraviețuire au scăzut odată cu prezența infecțiilor nosocomiale¹; decesul celor opt pacienți în secția de Mari Arși de la un spital din Timișoara, infectați cu nosocomiale²; cazul pacientului internat pentru efectuarea unor evaluări medicale la un spital din capitală, unde s-a infectat cu trei germeni nosocomiali, care i-au cauzat decesul³.

¹ https://adevarul.ro/locale/cluj-napoca/de-romania-mortalitate-atat-mare-sectiile-ati-explicatiile-specialistilor-1_5fd618c05163ec4271e07329/index.html

² <https://observatomews.ro/social/povestea-lui-nicolae-pacientul-numarul-4-din-sectia-de-mari-arsi-de-la-spitalul-din-timisoara-a-scapat-din-flacari-dar-a-murit-din-cauza-unor-bacterii-414615.html>

³ <https://www.libertatea.ro/stiri/nicio-clipa-nu-m-am-gandit-ca-poti-sa-te-infectezi-si-sa-mori-din-cauza-unei-simple-analize-facutc-in-spital-3544995>

Siguranța insuficientă a pacienților reprezintă o gravă problemă de sănătate publică, care necesită o atenție sporită din partea factorilor de decizie. „O mare parte a evenimentelor adverse poate fi evitată, factorii sistemici părănd să fie responsabili pentru majoritatea acestor evenimente”⁴.

Printre recomandările specialiștilor pentru combaterea fenomenului prezentat, enunțate în spațiul public se numără: la nivelul fiecărui spital să existe „proceduri și protocoale de tratament și monitorizare extrem de riguroasă”⁵, „fiecare spital ar trebui să aibă un medic epidemiolog și o echipă care să instituie disciplina, să se asigure că sunt respectate protocoalele”⁶, saloane cu mai puțini pacienți și construcția de noi clădiri – metoda fiind aplicată și în străinătate⁷.

Având în vedere aspectele expuse, instituția Avocatul Poporului a demarat procedurile specifice de investigare și a solicitat informații și clarificări privind controlul fenomenului infecțiilor nosocomiale și raportarea infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM) de către unitățile sanitare din țară: Ministerului Sănătății, Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate, Institutului Național de Statistică și Institutului Național de Sănătate Publică.

Potrivit informațiilor comunicate de Ministerul Sănătății, în răspunsul înregistrat cu nr. 1707/27.01.2021: „în anul 2020 au fost raportate 4814 infecții asociate asistenței medicale, semnificativ mai puține decât în anul 2019”.

Datele Institutului Național de Sănătate Publică privind infecțiile asociate asistenței medicale, raportate de către unitățile sanitare din țară, se regăsesc în tabelul de mai jos:

Anul	Nr. externați	Infecții nosocomiale	IAAM la 100 de externați (%)	Nr. decese	Decese la 100 de externați (%)
2018	3 757 561	20 240	0.54	56	0.002
2019	3 767 767	23 312	0.62	59	0.002
2020	2 377 235	23 208	0.98	45	0.001

⁴ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009H0703\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009H0703(01)&from=EN)

⁵ <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/sanatate/infecțiile-nosocomiale-intalnite-in-spitalele-din-romania-o-necunoscuta-1389883>

⁶ Ibidem

⁷ <https://newsweek.ro/sanatate/video-spitalele-vechi-din-romania-nu-mai-pot-fi-salvate-demolarea-una-dintre-solutii>

Institutul Național de Sănătate Publică arată, prin răspunsul înregistrat cu nr. 10274/19.05.2021, faptul că **România se confruntă cu problema fenomenului infecțiilor nosocomiale, existând o subraportare a infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM)**. Totodată, se arată că „*infecțiile asociate asistenței medicale în conjuncție cu monitorizarea utilizării antibioticelor și supravegherea antibio-rezistenței, constituie un domeniu al sănătății publice cu un impact potențial foarte important asupra calității serviciilor de sănătate*”.

Estimările efectuate la nivel comunitar arată că, în statele membre, între 8% și 12% din pacienții spitalizați suferă din cauza evenimentelor adverse în timp ce li se acordă asistență medicală. Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (CECB) estimează că, în medie, infecțiile asociate asistenței medicale afectează unul din douăzeci de pacienți spitalizați, ceea ce reprezintă anual 4,1 milioane de pacienți în UE, iar, în fiecare an, astfel de infecții cauzează 37 000 de decese.⁸

Așadar, compararea datelor din țară cu cele de la nivel european oferă un indiciu cu privire la faptul că datele raportate de spitalele din țară nu reflectă realitatea din teren, fiind vorba de o subraportare - așa cum arată și Institutul Național de Sănătate Publică.

*Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 9 iunie 2009 privind siguranța pacienților, inclusiv prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale*⁹ evidențiază importanța luării de către statele membre de măsuri precum:

- *Ar trebui dezvoltată o strategie națională complementară strategiilor care au ca obiectiv utilizarea prudentă a agenților antimicrobieni, care să includă prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale în obiectivele naționale de sănătate publică și care să aibă ca scop reducerea riscului infecțiilor asociate asistenței medicale în cadrul instituțiilor care oferă asistență medicală. Prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale ar trebui să fie o prioritate strategică pe termen lung pentru instituțiile care oferă asistență medicală;*
- *Statele membre ar trebui să colaboreze îndeaproape cu industria tehnologiei în domeniul sănătății pentru a încuraja o mai bună proiectare pentru siguranța pacienților, în scopul reducerii numărului evenimentelor adverse în domeniul asistenței medicale;*

⁸ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009H0703\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009H0703(01)&from=EN)

⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009H0703\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009H0703(01)&from=EN)

- Pentru obținerea unei reduceri a infecțiilor asociate asistenței medicale, ar trebui încurajată recrutarea de cadre medicale specializate în controlul infecțiilor. Mai mult, statele membre și instituțiile acestora care oferă asistență medicală ar trebui să ia în considerare utilizarea de personal de legătură în scopul sprijinirii personalului specializat în controlul infecțiilor la nivelul spitalelor;
- Statele membre să promoveze, la nivelul corespunzător, educația și formarea lucrătorilor din domeniul asistenței medicale privind siguranța pacienților;
- Ar trebui ca pacienții să fie informați și abilitați prin implicarea lor în procesul referitor la siguranța pacienților. Aceștia ar trebui să fie informați cu privire la standardele de siguranță a pacienților și/sau la măsurile de siguranță existente și la felul în care pot găsi informații accesibile și clare privind sistemele de reclamații și de despăgubire;
- Statele membre să partajeze cunoașterea, experiența și cele mai bune practici prin cooperarea reciprocă și cu Comisia, precum și cu organismele europene și internaționale relevante.

Având în vedere următoarele:

- Art. 2 alin. (6) din *Legea 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată*, prevede că „asistența de sănătate publică este coordonată de către Ministerul Sănătății și se realizează prin toate tipurile de unități sanitare de stat sau private, constituite și organizate conform legii”; iar potrivit art. 5 din actul normativ menționat, printre funcțiile principale ale asistenței de sănătate publică se numără: „dezvoltarea politicilor, strategiilor și programelor vizând asigurarea sănătății publice”; „asigurarea calității serviciilor de sănătate publică”; „cercetarea-dezvoltarea și implementarea de soluții inovatoare pentru sănătatea publică”; „mobilizarea partenerilor comunitari în identificarea și rezolvarea problemelor de sănătate”;
- Implementarea reglementărilor adoptate la nivel comunitar intră în responsabilitatea Ministerului Sănătății;
- În ultimul timp mass-media a semnalat numeroase cazuri de decese care au avut loc în urma infectării pacienților cu nosocomiale, multe dintre ele putând fi evitate;
- Specialiști din domeniul sanitar au atras atenția asupra faptului că infecțiile asociate asistenței medicale reprezintă o problemă de sănătate publică în România, iar pentru ameliorarea situației este necesară luarea de măsuri;

- În urma investigațiilor efectuate de instituția Avocatul Poporului, Institutul Național de Sănătate Publică a arătat, prin răspunsul înregistrat cu nr. 10274/19.05.2021, faptul că România se confruntă cu problema fenomenului infecțiilor nosocomiale, existând totodată o subraportare a infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM);

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

Identificarea de soluții de către Ministerul Sănătății pentru:

- Elaborarea de politici publice care să asigure:
 - a) eficientizarea procesului de combatere a fenomenului infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM);
 - b) identificarea cauzelor care duc la amplificarea fenomenului și formularea unor soluții inovatoare pentru combatere, prin concursul specialiștilor în domeniu, dar și prin consultarea partenerilor comunitari, schimb de experiență și partajare de bune practici la nivel european și internațional;
 - c) remedierea situației subraportării infecțiilor asociate asistenței medicale din țara noastră, inclusiv prin încurajarea sectorului sanitar în vederea unei corecte monitorizări și raportări;
 - d) încurajarea recrutării de cadre medicale specializate în controlul infecțiilor, în conformitate cu prevederile *Recomandării Consiliului Uniunii Europene din 9 iunie 2009 privind siguranța pacienților, inclusiv prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale*;
- Efectuarea de acțiuni în baza legislației în vigoare pentru asigurarea unei respectări stricte a normelor în vigoare de supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor și punerea în aplicare a recomandărilor și legislației adoptate la nivel european, în ceea ce privește prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM);
- Dezvoltarea unei strategii naționale complementară strategiilor care au ca obiectiv utilizarea prudentă a agenților antimicrobieni, care să includă prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale în obiectivele naționale de sănătate publică și care să aibă ca scop reducerea riscului infecțiilor asociate asistenței

medicale în cadrul instituțiilor care oferă asistență medicală, în conformitate cu prevederile *Recomandării Consiliului Uniunii Europene din 9 iunie 2009 privind siguranța pacienților, inclusiv prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale;*

- Perfecționarea procesului de instruire profesională a lucrătorilor din domeniul asistenței medicale privind prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale și încurajarea punerii la dispoziția pacienților de informații accesibile și clare privind sistemele de reclamații și de despăgubire, așa cum prevede *Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 9 iunie 2009 privind siguranța pacienților, inclusiv prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale.*

Informarea Avocatului Poporului cu privire la măsurile luate într-un termen rezonabil.

Avocatul Poporului

